

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LI. Ч. 120. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок, 22-го червня 1943. No. 120. Jersey City, N. J., Tuesday, June 22, 1943. VOL. LI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ВОЄННИЙ БУДЖЕТ 72 БІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ

ВАШИНГТОН. — Комітет витратів при палаті репрезентантів предложив повній палаті воєнний бюджет на рік, що починається з 1. липня цього року. Комітет називає цей бюджет вирішальний для виграння війни. Вносить він 71 біліонів 510 мільонів 438 тисяч доларів.

Комітет самий признає, що цей воєнний бюджет є страшний, а число просто неймовірне, але воєнним силам краю, каже він, треба дати досить гроша, аби вони могли скоро добитися безумовної здачі від держав Осі.

Предсідник комітету, конгресмен Снайдер, каже, що не відає буде найвищий бюджет цієї війни. Одна третина цього бюджету йде на розвієт летиної сили; передбачується будова близько сто тисяч літаків.

ВОЄННА РАДА ПРАЦІ ВІДКИДАЄ МАЙНЕРСЬКІ ДОМАГАННЯ.

ВАШИНГТОН. — Краєва Воєнна Рада Праці відкинула домагання майнерської юнії щодо заплати, опертої на ходження майнерів від брами до місця праці й від місця праці назад до брами.

Рішення видано більшістю голосів; на 12 членів Ради тільки 4 члени, що представляють робітників, голосували проти рішення. Більшість рішила, що за питання заплати від брами до брами майнери можуть добиватися перед адміністрацією закону для слушних робітничих мірил і в федеральних судах.

Рівночасно з тим Рада приказала власникам і майнерам вугля в Апалачійській окрузі підписати новий контракт на два роки, обов'язуючий до 1. квітня 1945. року. Контракт має мати зобов'язання майнерів не страйкувати під час війни й має зробити майнерам менші концесії, що вносять від 18 до 25 центів на день.

НА РІШЕННЯ РАДИ МАЙНЕРИ ВИХОДЯТЬ НА СТРАЙК.

ВАШИНГТОН. — Негайно по одержанню рішення Краєвої Воєної Ради Праці власники копалень м'якого вугля в Апалачійській окрузі й урядники майнерської юнії почали переговори, аби добитися угоди перед улливом реченця, до якого розтягається замирення, себто до неділі волівночі. Не дивлячися на ті переговори, 60,000 майнерів перестало вже в суботу працювати.

Переговори між власниками копалень і майнерською юнією зірвалися в неділю, бо сторони не могли погодитися за заплату майнерам від брами до брами. Тимсамим майнерська юнія зарядила страйк усіх вуглевих майнерів, покликуючися на свою традицію не працювати, як нема контракту.

Юнія однак заявила в листівці до секретаря внутрішніх справ Ікса, як адміністратора солідних топлив війни, що майнери готові працювати для уряду й готові переговорювати з ним згідно з заявою президента Рузвельта з 1. травня, котрою секретарі уповноважено робити все потрібне для продукції, продажу й дистрибуції вугля.

Заява юнії робить представникам власників копалень і урядовим агенціям, причетним до справи, закиди злої віри, змови, політичного маневрування й бажання тімсти.

Проти рішення майнерської юнії викликати новий страйк підноситься різні протести. Краєвий Вуглевий Союз каже, що страйк грозить воєнному зусиллю; мовляв край має припаси вугля на 75 мільонів тонн, які можуть вистарчити тільки на 7 тижнів. Американський Славянський Конгрес, що зібрався в Пінсбургу, осудив страйк як удар по збройних силах.

СТРАЙК ФОРМАНІВ У ФАБРИКАХ ФОРДА.

ДІТРОЙТ. — Союз Форманів зарядив страйк своїх членів у фабриках Форда. Юнія автомобільних робітників зарядила, що її члени мають іти до роботи, не дивлячися на нікети страйкуючих форманів. Урядники Союзу Форманів заявили, що вони нічого не мають проти того, що робітники фабрик Форда йдуть до праці, якщо вони тільки не будуть брати джабів форманів. Страйкує 2,700 форманів.

КОНГРЕСМЕНИ ЗА ЗМЕНШЕННЯ ФОНДІВ ДЛЯ УРЯДОВИХ БЮР.

ВАШИНГТОН. — В своїм огірченню проти політики Уряду Адміністрації Цін і Уряду Воєної Інформації палата репрезентантів постановила покласти край програмі субсидії цінам поза день 1. липня, зменшити бюджет уряду Адміністрації Цін на 20 процентів та знести домашню діяльність Уряду Воєної Інформації, оставляючи тільки її заграничну діяльність.

Едмер Дейвис, директор Уряду Воєної Інформації, заявив, що рішення палати репрезентантів завдає удар сущній частині діяльності його уряду, та що на випадок, як сенат погодиться з палатою репрезентантів, він зрезигнує з уряду.

Рамірес Відкликне Аргентинські Вибори

МОНТЕВІДЕО (Уругвай). — Рамірес, президент Аргентини, відкликне аргентинські президіяльні вибори, що мали відбутися 5. червня. Цю заяву видав Рамірес у три дні після іншої своєї заяви, що мовляв, військова революція в Аргентині не буде старатися продовжуватися, але приверне нормальні політичні умовини, як тільки армія приверне пошанування для конституції.

СЕНАТОР ТАФТ ЗА ВЖИВАННЯ СИЛИ Й В МИРІ

ВАШИНГТОН. — Під час своєї промови на форумі про повоєнне планування на авліції Краєвої Розсильної Компанії сенатор Роберт Тафт, один з визначних республіканських політиків, заявився за вживання військової сили й після війни.

Другий бесідник на цій програмі, професор Джеймс Шотвел, заявив, що це не досить контролювати машинерію війни. Ми мусимо зрозуміти, що наш добробут спирається на добробут усього світу. Тому ми мусимо організуватися для суспільного й економічного добробуту.

АМЕРИКА ВИСИЛАЄ МЕНШЕ ХАРЧІВ НА „ЛЕНД-ЛІЗ“

ВАШИНГТОН. — Як каже звіт Стетінуса, адміністратора „ленд-ліз“, висилка харчів з Америки на основі закону про ленд-ліз зменшується. Вершок висилки харчів досягнуто в квітні. Зо звіту показується, що це дивлячися на те, що Росія почала діставати посилки з „ленд-лізу“ аж при кішці 1941. року, вона досі вдержувала коло 26% усіх цих посилок.

ГЕЛОП КАЖЕ, ЩО КРАЙ ОБСЬДНАНИЙ ЩОДО ПОВОЄННОЇ РОЛІ

ПРИНСТОН (Нью Джерзі). — Американський Інститут Публічної Опінії розслідує відношення американської публічної опінії до питання активної участі Злучених Держав у світових справах. Каже директор Інституту, що коло три четвертинні населення стоїть за таку участь. Замітно, що в публічній опінії в цій справі між поодинокими округами краю нема більшої різниці.

Бритійці не Можуть Зрозуміти, щоб у Таку Важну

Годину Можна Було Масово Страйкувати

ЛОНДОН. — Не можна сказати, щоб в Англії не було страйків теж і в воєнному часі. Хоч страйки заборонені, та хоч є урядом встановлені спеціальні установи для полагодження спорів між працедавцями і робітниками, то проте страйки вибухають. І то теж і в вуглянній промислі. Та такий майнерський страйк, на який заноситься в Злучених Державах, є в Англії не доподування, бож він приходить би під час воєни, а промисловість, ось і тому британці так дуже зампоноєні американським вуглянним страйком.

СОВЕТИ ЗАВОДЯТЬ ЗАВОДОВУ ДИПЛОМАТИЧНУ СЛУЖБУ

МОСКВА. — В такий спосіб, як маємо тепер в Совегах, військові ранги від вістуну до маршала, будуть введені ранги і в дипломатичній советській службі. Але що найважливіше ті ранги будуть постійні. Значить, що отсе вводиться в дипломатичну советську службу систему, яка цілком подібна до британської й американської. Будуть там постійні урядові з певними рангами і виглядами на аванс та постійне заняття в тій службі. Так само назначено платні для кожної ранги. Та хоч ранги проголошено, то платні задержано в тайні.

ЗАМІСТЦЬ МЕДАЛІВ НОСИТИМУТЬ СТЯЖКИ ТЕЖ І В СОВЕТАХ

МОСКВА. — Совети зарядили ще один поворот „до старих російських традицій“. Видано наказ носити шовкові стяжки замість медалів. Ті останні призначені тільки на великі паради. Значить, що завведено ту саму систему, яка є в Англії й Злучених Державах. Красная Звезда, військовий советський орган, додає, що російський воєк „бореться не за медалю, а радше за те, що йому наказує його сумління“. Американський кореспондент що про це доносить, додає, що тепер в Совегах постійно чути тільки про давних російських героїв, таких, як Кутузов, Суворов чи Невський.

НЕ БУЛО В АФРИЦІ ІТАЛІЙСЬКИХ МИРОВИХ ВИСПАННИКІВ

АЛЬЖІР (Північна Африка). — Аліантські кола, що визнаються на політичних справах, кажуть, що нема правди в тому, що передали французькі джерела про те, що ніби до Африки мала вже прибути з Італії місія з мировим проголошенням, та що на чолі цієї місії мав бути Італійський престолонаслідник Гумб ерт. Навпаки, є познані, що Італійський режим збирає останки сил, щобши ще поставити опір.

КРИПС ЗА ОБСЬДНАННЯ З РОСІЄЮ

МЕНЧЕСТЕР (Англія). — Сер Стаффорд Крипс заявив, що та війна започаткує нову еру, бо знищить недовіря як було між державами і Росією, чи між Росією і „рештою цивілізованого світу“. Каже, що цього доконав — Гітлер.

ЛИСТОК СИНТЕТИЧНОЇ ГУМИ. — Пліту синтетичної гуми оглядають в ново відкритій фабриці в Вест Верджінії (від лівої руки до правої): „дар гуми“, Вільям Джеферс; Джеймс Реферті, предсідник „Карбон енд Карбід Ко.“; Ф. Б. Дейвис, предсідник „Ю. С. Робер Ко.“; за Джейс Джонс, начальник оборонної фабрики. Вони кажуть, що ці фабрики можуть виробити досить штучної гуми на заосмотрення 20,000 пасажирських автів.

НОВА ТЕХНІКА БОРОТЬБИ З ВОРОЖИМИ СУБМАРИНАМИ ДУЖЕ УСПІШНА

ЛОНДОН. — Місяць травень виказав найменші аліантські втрати на морі з боку ворожих субмарин, що були довгими місяцями чистою язвою і завдавали Аліантам поважні втрати. Заповіджена давно нова метода боротьби з тою язвою показала тепер дуже вдатною і завдяки їй було саме так мало жертв у травні. Американські кореспонденти подають тепер опис великої й завзятої боротьби на середині Атлантику з цілою громадою німецьких субмарин, яку ведено при допомозі воєнних кораблів і літаків, спусканих з літаконосців. Вислід цієї боротьби був для Аліантів такий: затоплено дві ворожі субмарини, правдоподібно ще три, а кілька інших ушкоджено. Аліантські втрати є дуже незначні, що теж дуже важне. У тій боротьбі відзначився спеціально перебудований для цієї ціди воєнний корабель Байтер, що передше був американським торговельним кораблем. Керманічем на ньому був капітан Ейбл Смит, родич королевої Єлисавети.

ЗБОМБАРДОВАНО ВЕЛИКУ ФАБРИКУ ШНАЙДЕРА.

ЛОНДОН. — Чотиромоторові британські бомбери зробили налет на заводу Шнайдера, найбільшу французьку фабрику воєнного знаряддя, яку називають „Німецьким Крупом“, та яка положена в Ле Крезо, 170 миль на полудне від Парижа. Було таке переконання, що та фабрика має надзвичайно сильну протилетунську охорону, що є зрозумілим хочби через те, що коли німецькі фабрики зброї в Рур уже так якби цілком не існували, то вдержання фабрики в Ле Крезо являється для німців нині справою першої ваги. Паризьке радіо, передаючи вістку про це бомбардування, додало, що нанесено „поважну шкоду“.

ЧЕРЕЗ БОМБАРДУВАННЯ РУРУ — ДАТИ БЕЗ УГЛЯ.

СТОКГОЛЬМ. — Ше для залізниць покищо є дещо вугля в Данії, але промисл дуже потерпінє, бо дальший довіз вугля з Рур майже неможливий наслідком пониження майні і комунікаційних шляхів. Таке оповіщено в Данії. Це наслідки постійних бомбардувань Рурської області британцями та американцями.

БОМБАРДУЮТЬ ПРИСТАНІ В СИЦИЛІІ Й ІТАЛІІ.

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Американські бомбери дали постійно літають над містами і пристанями Сицилії та полудневої Італії, себто над землями, де надіються найближчого наступу Аліантів на Европу. Зокрема сильно збомбардовано Сиракуз, найбільшу сицилійську пристань в полуднево-східній частині острова. Сиракуз є п'ятим з ряду найбільшим містом Сицилії й комунікаційним центром, бо головна залізнична лінія з Мессини йде через Сиракуз. Месина була теж бомбардована.

ЩО ЗА ПРИЧИНА, ЩО НІМЕЦЬКІ ЛЕТУНИ ЦОФАЮТЬСЯ?

КАІРО (Єгипет). — Аліантські воєнні знавці застановляються над тим, що це сталося з німецькими летунами, що вони не дають себе втягнути у боротьбу, хіба, що розходиться про дуже важну позицію; та що є для них добрі вигляди на перемогу. Кажуть, що було б нерозумно твердити, що вони боягузи. Зате припускають, що заважають тут інші причини. Отже кажуть, що мабуть маршал Кесслерінг, начальний командант німецьких повітряних сил на полуднево-італійському фронті, просто має мало літаків і їх швидить. А не має тому, що німці витратили їх на російському фронті, на Середземному морі та в боях в північно західних європейській територіях.

ЗНИЩИЛИ ЗА ТИЖДЕНЬ 276 НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ.

ЛОНДОН. — Таке подають советські воєнні звідомлення з тим, що з подібних звітів за останніх сім тижнів виходить, що Совети знищили в тому часі 3,595 ворожих літаків.

ЯК ІНВАЗІЯ ЗАЧНЕТЬСЯ — ТО ВОНА ЗАВАЖИТЬ.

ЛОНДОН. — Інвазія Аліантів, коли йде про Европу, не буде ніякою „славною пригодою“, що готові залишити по собі „славу“, а терпіння для мільонів людей. Вона дійсно заважить на воєнних подлях! Ось таке говорив через радіо нідерландський князь Бернард, німець з роду, чоловік престолонаслідниці Нідерландів. Ше додав, що тільки „кілька найвищих“ знає, коли та інвазія зачнеється.

СОВЕТСЬКІ ОФІЦИРИ В ГІБРАЛЬТАРІ.

ЛОНДОН. — Ось таке проголосила німецька ковінарська агенція. Каже, що до Гібральтару прибули офіцери советського генерального штабу, та що 16 з них було видно на вулицях в товаристві британських і американських офіцерів.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 5, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3-Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Польсько-Московський Розкол Зростає

Польсько-російський спір, що від кількох тижнів немовби притих, знову виринув на політичний овид. Притокою послужила виміна публичних заяв між Союзом Польських Патріотів у Советському Союзі й советським прем'єром Сталіним. Відбуті минулого тижня в Москві загальні збори польської організації вибрали „президію десяти“, і ця президія вислала письмо до советського уряду з подякою за допомогу в його акції коло створення незалежної Польщі через дозвіл формування Косцюшківської Дивізії Поляків у Советському Союзі. На це письмо відповів в імені советського уряду прем'єр Сталін письмом, в яким говорив до них як до представників воюючої за незалежність Польщі.

Ця власне відповідь Сталіна до „президії десяти“ становить майже признання цієї „президії десяти“ офіційним тілом, представляючим поляків й польську боротьбу за державну незалежність. Є це виразний політичний польському уряду на вигнання. Хоча у письмі Сталіна ще нема виразного признання Союзу Польських Патріотів польським урядом, воно є на всякий випадок показником, що до цього йде й що це станеться зараз, як тільки для цього буде підходяча нагода.

Подія вказує, що спір між советським урядом у Москві й польським урядом у Лондоні зовсім не ослаб, як цього добивається американська й британська дипломатія, але розпалюється все щораз більше й скоро може дійти до такої точки, що з неї вже вороття до попереднього стану не буде.

У своїй статті про ситуацію, відомий журналіст, що підписується Пертинакс, висказує думку, що советський союз видимо пробує далі покласти кінець німецькій експансії на схід, відомій під німецькою назвою „Дранг нах Остен“ („пертя на схід“), а засобами до цього вважає зобов'язання всіх держав, положених між Німеччиною й Росією, до прихильної Росії політики. Такого рішення щодо політики в свою користь Росія вже добилася від Чехословаччини, і такого рішення вона добивається ще від Польщі. Росія стоїть на становищі, що ні одна з тих держав не може в російсько-німецькій спорі бути нейтральною ні нерішеною. Виходило би, що советська гра зміряє зв'язати польську політику нерозривно з російською.

Советський уряд видно думає, що польський уряд на вигнання не може, або не захоче, дати советському уряду такі далеко йдучі зобов'язання щодо майбутньої заграничної політики Польщі. Тому Москва шукає розв'язки іншою дорогою. Польський уряд на вигнання не має сили заставити Москву змінити своє рішення. Американсько-британські заходи видно теж не зробили на Москву враження. Польському уряду на вигнання тепер не лишається інший вихід, як ждати кращої міжнародної ситуації, та така могла би хіба тоді заіснувати, якби Британія й Америка, або принаймні одна з них, найшлися в конфлікті з советським союзом.

СПРИВОДУ „ГАЛИЦЬКИХ ДИВІЗІЙ“

Надходять з європейських країв такі різнородні вісті, що тяжко в них визнатись. Щоби далеко не йти, берім хочби те, що пишеться тепер про „організування“ якихсь українських „дивізій“ в Галичині. Не треба бути якимсь великим і далековидючим політиком, щоби зрозуміти, що тут щось не теє. Бо якже це! Роками націсти розголюють, скільки то народів є по їхній стороні, та які то в них потворились „дивізії“ з ріжних добровольців, включно з росіянами, чи французами, а про українські дивізії якось не було чути. Це особливо цікаве тому, що ворожа українському народові пропаганда заповідала довго такі дива, що незнакомлені з ними справами міг думати, що певно самі українці з Галичини поставали може й міліоновою армію по стороні Гітлера. Отже цього не було. Аж щойно тепер нагло рознеслись вісті, що ось німці взялись творити якісь там ніби українські „дивізії“ в Галичині, та що ніби зачали відноситись до українців прихильніше, себто іншими словами: до них підлабузювати.

Як глядіти на ось такі справи? В першу чергу не знаємо, як є дійсно з тими українськими „дивізіями“. Бо одні джерела то подають, що є такі слухи, що ті дивізії творяться, а другі кажуть, що власного справжнього potwierдження на те досі нема.

Та якщо б і були, то на це можна глядіти так само як на ті „закарпатські полки“, що їх постягали мадяри та вислали на війну, щоби помагати Гітлерові. Як знаємо, ось тих українських людей окупаційна мадярська влада силою забрала до війська і послала воювати. Не інакше може бути і з українськими „дивізіями“ в Галичині, якщо б вони і поставали.

Саме так і вивсяє це ніхто інший, а Бюро Воєнних Інформацій в Вашингтоні. Воно каже, що українців силою зтягають до війська, бо з доброї волі ніхто з них не окаяє охоти боротись за Гітлера. І цілком зрозуміло. Бо якщо охоту моглиб українці мати? Що доброго зробив Гітлер для українців? Можливо, що йому здавалось, що як дозволить поотвирати по селах позамикані бувшою польською владою українські читальні чи кооперативи, то вже тим зробіть українцям таке велике „добродійство“, що україн-

ський нарід буде йому за те вірно служити, особливо, як ще декого з них зробить „жандармом“, чи чим там. Та наждається, що націстська окупаційна влада могла була надавати українцям навіть і багата, але й те не змінилоб українців. Іх могло змінити тільки таке, якщо б вони побачили, що є вигляди на те, щоб український нарід міг визволитись з усякої неволі та стати державним незалежним і самостійним. Та так не сталося, бо націсти відразу зрадили своє справжнє політичне обличчя.

Зрадили себе в першу чергу у відношенні до Карпатської України, коли дали Мадярщині волю її загартувати. Вони виявили свої плани потім ще й в тому напрямі, що здусли намагання відновити українську державу у Львові, коли до цього міста ввійшли німецькі полки, як зачалась советсько-німецька війна. Націсти виявили своє „добродійство“ відношення до українських визвольних змагань зокрема ще тим, що прилучили Галичину до польського генерал-губернаторства, а далі, що вдержують сильний кордон між західно-українськими землями і рештою України, що опинилась під їхньою окупацією. Поминаємо вже й те, що нігде не видно ніякого українця на якомусь справді визначному становищі. А згадуємо про це хіба на те, щоби ствердити, що не можливо, щоби цього всього не бачив український нарід там на місцях.

Та особливо важне є те, що німці цілком не брались за творення якоїсь української армії. В малій Словаччині то відразу поставили „словацьку армію“ і її розрекламували. За якусь „українську армію“ ніколи нічого не було чути. А це ясне й зрозуміле. Це є та сама німецька політика, якої держались німці в Україні в 1918 році. Вони просто боялись того, щоби повстала українська армія, думаючи, що вона моглаб звернутись проти них самих. Вони і не бажали собі такої армії, що малаб бути армією української держави, бо вони не думали про ніяку самостійну Україну й її собі не бажали. Німеччині була потрібна українська земля з її природними багатствами, а не Україна як самостійна держава українського народу. Виходить, що точнісінько таку саму політику поведи німці супроти України і в цій війні.

ЯК Є З РЕЛІГІЙНОЮ СВОБОДОЮ В СОВЕТАХ?

Розбирає що справу кореспондент Таймсу Г. Сміт Лайпер та старається звести питання релігійної свободи в Советах до західно-європейських понять. Бо одно говорити про релігійну свободу, а друге, що виявляє практичне життя.

Світова Конференція в справах Церкви й Держави, яка відбулася в Оксфорді, в Англії, в 1937 р. в приявності делегатів 50 країв та поверх сотні різних релігійних сект,

Та як розуміти це, якщо німці справді були тепер за те, щоби творити „українські дивізії“?

Отже, якщо б так дійсно було, то це тільки вказувало б на те, що Гітлер знайшовся в надзвичайно скрутному положенні. Націсти мусять бути вже самі переконані, що вони війну прогнали. Тому релігійну хіба на якусь чужою. Очевидно, що вони ще настільки сильні, що можуть собі ще дозволити на „гембальованні“. Ануж, може вдасться? Ануж, може Аліянти розсваряться? Це одне. А друге, вони пізнали, що не здали собі нігде населення. І, як це доносять з Стокгольму, вони тепер намагаються дещо з цього направили. Ось тому пробують тепер зедати собі теж і українського селянина, надаючи йому землю, розв'язуючи тут і там колхози. Що це все їм на ніщо не здається, це ясне як сонце. Та можна припускати, що з ось таких самих причин почали німці теж і організувати й „українські дивізії“, якщо такі є.

На ту тему можна ще багато говорити, але все це будуть здогади, менш чи більш правдоподібні. Та важне те, що щоби націсти не робили і не творили в Україні, вони нічим прихильності українського народу не здобудуть. Бо прихильність в цього народу може мати тільки той, хто хоче йому допомогти видістатись з неволі й захити вільним і незалежним життям. А це ніколи не було в плані Німеччини. І не є в плані нацистів теж і тепер, коли вони вже стоять перед неминуучою цілковитою поразкою. Навіть і тепер вони ще далі обдурюють поневолені ними народи, включно з українським, застрахуючи їх ще більшим від них ярмом чи нещастям. На такому конику вони вже довго їхати не будуть. Він доведе їх самих у ту пропасть, яку вони зготовили для інших.

- 1) Свобідно рішати про свою віру;
2) Повна свобода молитися, проповідувати та вчити;
3) Свобідно назначувати свою церковну владу та кваліфікації для священників та мирян;
4) Свобідно виховувати священників та навчати релігії;
5) Свобода для християнських відправ та місіїної праці;
6) Співпраця з іншими церквами;
7) Свобода для всіх горожан помагати у виконанні намічених завдань.

Порівнюючи ці вимоги оксфордської конференції з 124 статтями советської конституції, Лайпер доходить до висновку, що в Советах є частина свобода „віри й молитви“, бо цей стаття забороняє релігійну пропаганду. В дальшій аналізі Лайпер твердить, що советська конституція дає обмежену свободу тільки щодо першої й другої точки оксфордської конференції. В третій точці є повна згода, але точки 4, 5, 6 і 7 не мають ніякого признання в советській конституції. В 1942 р. представники католиків і протестантів в Англії видали теж тезу, як треба розуміти релігійну свободу. Вони заявили так: „Погоджуємось в цьому, що для виконання своїх обов'язків організований християнський світ мусить мати забезпечену повну релігійну свободу. Під повною релігійною свободою треба розуміти свободу почитання після свого сумління; свободу проповіді, навчання, виховання, переконування (в дусі хри-

стіянської добродійності) та свободу виховувати дітей в вірі своїх батьків. Християнське життя, це життя члена в релігійній організації, яку держава мусить визнати як вільну і незалежну.“

В порівнянню до цих вимог релігійної свободи треба сказати, що в Советах її дуже мало, зокрема, коли візьмемо під увагу постанови, які забороняють священникові прийняти водночас на послушанню більше як три особи.

В Америці придержуються Джеферсонської свободи релігії, яка каже, що людина має право вірити або не вірити. В Советах, каже Лайпер, існування духа заперечене.

Можливо, що церква має деякі полекші, але основних законів не змінено, каже Лайпер.

До цього можнаб ще додати дуже цікаву замітку про релігію, яка вийшла щойно від такого советського репрезентанта як Михайла Каліїна, президента держави, що сказав волякам червоної армії, що „релігія це така інституція, що зводиться на манівці“. Тільки, що він додав, що треба бути толерантним і боротись з релігією при помочі науки. Можна собі уявити, як може виглядати в Советах „толерація“ супроти такої інституції, яку голова держави вважає злом, що зводить людину на манівці... Ось те, що сказав Каліїн, комуністична партія помістила в підручнику для комуністичних агітаторів, що саме призначені на те, щоби „викоріювати зло“.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКІСЬ ДОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРИНЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. СО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ДОБОВ'ЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ДОБОВ'ЯЗКИ ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

Advertisement for War Bonds with text 'Купуйте Воєнні Бонди' and 'BUY WAR BONDS' over an image of a soldier.

ГРИГОРІЯ КВІТКА-ОСНОВЯНЕНКО
ЩИРА ЛЮБОВ
Семен Іванович приносить свої книжки, та що то за презрозуміння! Про усе, про усе там писано було. Олексій, бо він один їх і слухав, не парадують було. І розказував багато дечого розумного. І про себе розказував, що він є поміщик, що у нього вітчизна аж об'явля Придудів, укуні з братом, більш чим сто душ; батька і матери нема, померли; брат господарює, а він служить у війську. З братом живуть, як закон велить, люблячи і згідно; брат йому усе вистача, чого тільки треба, і що він сам собі вольний козак. „Що, каже, хочу, те і роблю, ніхто мене ні у чім не сиде і не поборонить ні у чім, бо я сам пан на собою. Служу у війську, поки треба. Коли стане замірення, піду в від-

лочка, бо сльози так налягли на душу, що й дихати важко було.
— Так бо ні! внять став роздумувати Олексій: ти йому сьогодні і слова не сказала. Не знаю, що це таке! нехай чи не прийде завтра, розпитаю. І пішов з хати.
А Галочка як подумала: „А як не прийде?“ Та з цим словом, як заплаче! Батьки як то гірко плакала до самого вечора! А чого? і сама не зна. Такі думки постigli її, що і не придума, що їй і робити: то, дума, може він занедажду, нікому його доглянути, тяжко йому, може ще до світа і вмре... Та від таких думок аж з ніг звалилася, прилягла на ліжку, і сльозами обливаючись... „Колиб можна, побіглаб, мушкою полетілаб до нього, тількиб глянула на нього, що з ним робиться? коли нічого, то і меніб полекшало! Коли завтра не побачу його, то певно до вечора вмру... Так мені тяжко!“
Не вмреш, Галочко!.. бо ще дуже зарання, як ще і не приходив ніколи так рано, Семен Іванович вже і йде. Галочка,

це тільки устала, та усе пильно на город дивилася... і трошки згодом і вздріла його, та аж за ворота вибігла, і як птачка веселенька, підлігує, щечебе до нього ще здалеку. „Чи ви не вмерли, Семене Івановичу? А булж недужі? Чи чого розсердилися на нас? Що ми вам заподіяли, що ви нас учора так чутко покинули?“
— „Нічого, Галочко, нічого! Діло було, більш нічого“, казав Семен Іванович веселенький вже, і люблячи усе говорив і не мурить. Увійшовши з Галочкою у хату, зараз і пита: „Деж Олексій? Я вже увесь день у вас посиджу“.
А вже Галочка і облітує по усьому двору, гукаючи: „Тату, таточку!.. Та йдіть же швидше! Вже прийшов... прийшов! ей-же то Богу прийшов!“
— Хто там прийшов? обзивав Олексій від хліва, що заплітав з батраками.
„Та він же, пан-отченку, він! Він і не вмрив, він і не дудий не був, йому діло було. Сьогодні увесь день буде в нас“, казала Галочка, розмо-

туючи руками, а сама чи договорила чи ні, та вже і біжить мерщій у хату.
— Та хто? що таки гукнув на неї батько.
„Та Семен Іван...“ більш і не чути було, що Галочка сказала, бо вже вбігла в хату; вже й там кидается, поряється, прибирає, і сама не зна, що воно таке... Небо над нею піднялося, сонечко ніколи так над нею не сяло; куди не гляне, усе їй весело, усюди гарно, так гарно, що аж сльози її прийняли!.. Побігла у кімнату, спланила трошки з радістю, втерлася, втерлася, прибрала і вибігла до гостя, веселенька як пташечка.
Виять пішло діло, як і спершу. Еге! та щось не так вже. Пожаль, прийде Семен Іванович і веселенький і розговорливий, і дещо жартовливе скаже і Галочці; та далі чи розкаже чи стане читати, та почлю часто поглядати на Галочку, та і змшється зовсім! Як устануть на неї свої карі очі, дивитись, забуде, що й говорив, або й читати перестане і буде на неї довго дивитись... і чого то в очах у-

нього не побачив би? Там було уся його думка; усе, що було у нього на душі, усе може на було бачити... Що таке? Семен Іванович вдарить себе рукою, затулить очі, припаде на стіл, довго так полежить, піднявся... видно було, що сльозинка, друга в очах його блещить... обітерся, устав, походить по хаті і внять сиде...
А Галочка вже давно тут нема; вже давно у кімнаті... тяжко їй стане, дух захватує, сплякне і поки то — поки справиться з думками, що у в'їде до них.
А Олексій, той на усе дививсь по своєму. Бачачи було, що Семен Іванович так стражда, прийметься його розпрошувати: „Чого ви так собі, Семене Івановичу?“
— „Так, щось нездорово“, скаже було він, так аби щонебудь сказати.
— Чи не викушалиб може полинєкової? Вона кріпко помагє від усього...
(Дальше буде).

на кожній її більш і глянути? — гляне на Семена Івановича... та якими очима гляне?... що Семен Іванович вдарить себе рукою, затулить очі, припаде на стіл, довго так полежить, піднявся... видно було, що сльозинка, друга в очах його блещить... обітерся, устав, походить по хаті і внять сиде...
А Галочка вже давно тут нема; вже давно у кімнаті... тяжко їй стане, дух захватує, сплякне і поки то — поки справиться з думками, що у в'їде до них.
А Олексій, той на усе дививсь по своєму. Бачачи було, що Семен Іванович так стражда, прийметься його розпрошувати: „Чого ви так собі, Семене Івановичу?“
— „Так, щось нездорово“, скаже було він, так аби щонебудь сказати.
— Чи не викушалиб може полинєкової? Вона кріпко помагє від усього...
(Дальше буде).

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИДНУВАТИ ДО НЬОГО ЯКНАБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

Микола Чубатий РІДКА СПОСІБНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРНОЇ ПРОПАГАНДИ В АМЕРИЦІ

Аж надто часто при стрічі з українсько-американськими громадянами чуємо нарікання на брак пропаганди українського імені, української справи в Америці. Громадянство це відчуває цілком природно, бо в нинішніх часах, коли кожен нарід про себе говорить, дає про себе знати — українці мовчать.

Та не мовчать про українців їхні вороги, що їм залежить на дальшому поневоленню українського народу. Вони представляють український нарід як такий, що незайнятий самостійним політичним життям та тільки й же на це, щоб його землі забрав „спаситель“ зі сходу або заходу.

Іншим разом представляється український нарід як нарід малокультурний, неспосібний сам себе вести, без потрібного цивілізаційного рівення та потрібного людського матеріалу, щоб міг собою кермувати без клопотів для сусідів. Не говорю вже про ту ворожу пропаганду, що кожному прояву українського національного життя представляє в Америці як чужу агентуру.

Якими способами може нарід вести пропаганду про себе? Властиво саме життя народу та одиниць, що належать до того народу, веде пропаганду серед чужих. Візьмімо приклад: живе у Нью Йорку знаменитий лікар, всі про нього знають, а навіть пишуть, випадково той лікар буде українцем. І вже тим він стає пропагатором українського імені в добрім розумінню. Доідається хтось, що український проф. Пулюя був попередником Ренгена, який на ділі тільки удосконалив проміння Пулюя та примунув у медицині; ім'я проф. Пулюя стає пропагандою українського імені.

І навпаки коли наприклад статистика вказує, що з того та того народу в Америці найбільше гегстерів, чи воєнників, то це є за пропаганда для імені того народу.

І коли якийсь нарід достарчає Америці найбільше комунальних агентів то й це лиха пропаганда для цього народу. Це є так сказати пропаганда мимовільна. Ціле життя якоїсь збірноти та його одиниць стає пропагандою. Але не про яку пропаганду якоїсь збірноти я хочу тепер говорити; я хочу говорити про доцільну пропаганду, себто про доцільне показування перед чужинцями своїх цінностей та доцільне зазнаювання їх з ними. Така доцільна пропаганда може бути або виразно-політична або культурна.

Політична пропаганда ведеться пресою, видавництвами політичними, рефератами; вона безпосередньо старатється переконати світ про слушність політичних домагань, таких чи других. Наприклад, поляки чи росіяни хотять дістати Західну Україну, ведуть політичну пропаганду. Большевики хотять вказати, що вони віри не переслідують, ведуть пропаганду. Литовці чи українці хотять доказати, що їм належить самостійність, повинні вести пропаганду, переконати світ про слушність їх справи.

Опера українського музика Углицького в Метрополитен Опері

Від ряду літ живе в Нью Йорку український композитор Павло Печеніг Углицький, уроженець Східної України, зі Слобожанщини, з Харкова. Музику виобразував у Петербурзі по вибуху большевицької революції виїздить за кордон та вкінці до Америки. Тут працює даліше заробляючи на життя та вростаючи в американський музичний ґрунт. Наш земляк Углицький і особисті і у своїх втрах все підкреслює свою приналежність до українського народу, хоч ніколи не жив в Америці з українців.

Приватно компонує гарні музичні твори: плодом його квікалїтної праці є отсе українська опера „Відьма“, оперта на повісті Гребінки: Олексій Попович. Є це опера з життя українських козаків 17-го столїття та не тільки теюю, але теж у своїм музичним дусі навскрізь українська, народопелїтана українською пародією пісню.

Працею Павла Печеніга Углицького заїтересувалися американські музичні кола, а видавши незвичайно корисну фахову оцінку про оперу „Відьма“, відкрили їй вступ до Метрополитен Опері Театру в Нью Йорку.

Ньюйорська Метрополитен Опері це один із найкращих музичних театрів світа, який щорічно через кількмісячний сезон виставляє цюнаукраїні опері світа. Як виступати в Метрополитен Опері це для артиста великакеке відзначення, це початок його світової кар'єри, так само кожний нарід робить старання, щоб його національне життя було представлено якоюсь оперою на сцені Метрополитен Опері в Нью Йорку.

Українцї в українською оперою дісталися до Метрополитен Опері це дуже трудна річ, майже неможлива. Говорю про прийняття та виставлення української опері такі самі Метрополитен Опері Театром, під його фірмою, а не про винайм будинку, бо це за гроші кожен може собі збирити та показувати, що хоче.

Опера українського композитора Павла Печеніга Углицького „Відьма“ перейшла вже перший ступїнь труднощів, фахову критику музичних знавців, що своєю радою вирішують, що має бути виставлюване в найближчим сезоні Метрополитен Опері. Гурт американських музичних знавців вирішив, що ця українська опера стоїть на таким високім музичним рівені, що варто, щоб її виставили в часі найближчого оперного сезону.

Виставка української опері в Метрополитен Опері Театрі потягає за собою великі надзвичайні видатки. Треба не тільки сплатити зовсім нові сценерії, що зображали б український краєвид та спосіб козацького життя в другій половині 17-го столїття, але також нові костюми для десятка артистів та статистів, що докладно віддавали спосіб життя українського козацтва городового, січовиків та татар з тих часів української давнини. Економічний менеджмент Метрополитен Опері Театру обрахував, що видатки потрібні, щоб підготувити тїставку опері „Відьма“, малиб вивостити 35 тисяч доларів; артисти, оркестру та все інше платити сам театр з доходу. Виставка малиб йти в найближчим оперним сезоні всім рази, а якщо буде успіх і кошти підготовити в сумі 35 тисяч доларів вернутися, то будуть звернені. Як кожна нова річ це ризик, і саме того ризику, видатків 35 тисяч менажмент Метрополитен Опері не міг би понести сам; його мусїлиб заручити якісь другі люди, заїтересовані втому, щоб українська опера була виставлена у тїм світовї слави театрі. Іде властиво про запоруку тих перших видатків, бо всі інші видатки, бере на себе сам театр.

Отсеї надзвичайний видаток з 35 тисяч доларів потрібний на справлення надзвичайної української обстановки до цієї опері, мусїлоб покрити, зглядно заручити, українською громадянство або добро

З НАГОДИ ДНЯ БАТЬКА

(Реферат, виголошений адв. О. Е. Малицьким на святї, призначенї для пошани батьків, а влаштування Товариством Союзу Українок дня 13. червня 1943, в Клівленд, Огайо).

Ідея пошани батьків є стара і походить від Мойсїєвих часів, коли Господь передаючи свої заповідї сказав: „Шануй отця і матір твою, а добре тобі буде і довго жити меш на землі“. Модерний спосіб віддання пошани батькови є новий. І недавно зїстав прийнятїй теж і українцями.

Цїллю свята є: пригадати кожному й кожній з нас про той довг любови й пошани, який ми винні нашим батькам. Піднести заслуги батька як кормителя родини і провідника.

Як звичайно, з цієї нагоди пишнєсується на адресу батьків багато ріжних статей, порівнюючи їх з героями, велїтнями чи мучениками свїта, чи згадуючи про їхні заслуги в ґрунтуванні родини, в розвитку науки, індустрії, в господарствї і в провадженню воєної стратегїї. Не обїйдеться воно й цього року, щоби не згадати про важність Свїята Батька, коли тисячі їх кладуть голови і жертвують своїм життям за волю і добробут свїта.

В нас вкорїнилась думка, що жінка-мати держить три угли хати в своїх руках, а четвертий угод держить чоловік-батько, щоб так часом не за-

валилась ціла структура без цієї четвертї підпори. Важні, навіть дуже важні ті три угли, що держить їх мати, однак без значїння і той четвертий, батьківський угод. Бо тільки разом становлять ці чотири угли цїлість родинної домашньої огнища, без впливу якого годї увїтти собі життєву рівновагу людини та викристалїзування її характеру.

Виходячи з цієї точки ґляду, застановїмся в день Свїята Батька, яким повинно бути родинне, домашнє огнище.

Першим і найважнїшим завданнєм домашнього впливу булоб: витиснути на нашу душу таке сильне п'ятно добрих прикмет, яке булоб нам потїм дороговказом на цїле наше життя. А ці перші впливи і вражїння не затїраються у нашїй пам'ятї ніколи. Досвідченї вихованки говорять, що колиб хто хотїв знищити домашнї впливи, які людина присвоїла собі за час свого перебування в дома, то мусїв би знищити саму людину.

Коли ми говоримо про домашнї впливи, то маємо на думцї добрі, які вївлюються звичайно благословеннєм для людини, як теж і залї, які є прокляттєм. Середної дороги тут нема.

До добрих впливїв належить в першу чергу сердечнє і чєне відношеннє помїж батьком і матїрю, далше батьків до дїтей, а вкінцї братів і сестер до себе самих. Виростаючи в таким окруженнї, хлопчє чи дївчина, засвоює собі ці добрі приклади на цїле життя. Він, чи вона, не зроблять нічого такого, що противилосяб вищєробленому свїтоглядювї й моральним засадам їхнього домашнього огнища.

Нам всім відомо, що прикмети людини формуються не за одну годину, чи за один день. Молоденьке дєревце — людину — нагїнається, щоб росло просто далше, щоб втілювало в себе духовї цїнності та засвоювало собі добрі засади, потрібні для людської життя. В той спосїб оформлюється характер людини, а з цим і її життєвї прикмети. Те саме можна сказати і про людину, що зо свого домашнього огнища вїнесла зо всім противнєм цим засадам науку й набула злих життєвих прикмет.

Історїя, кажуть, є найкращою і найліпшою учителькою. І коли ми вгїнаємо в історїю культурних народів, а в тому числї й американську та українську, то побачимо, що майже всі славні люди завдячують свої поважні й відповідальнї становища домашньому, родинному впливови.

Наполеон не помилявся, коли говорив до свого французького народу: „Францїї потрібнї добрих батьків, тоді можемо бути спокїйними, що Францїя буде мати добрих синів“.

Про одного з українських славних гетьманів, Івана Мазєпу, передає історїя, що він в найтяжчих і рїшальних в державнєм життї України хвилинах, звертався за порадою до своєї старєнької матери.

З життєпису визначної української письменниці Лєси Української знаємо, що й вона завдячує свою величїсть тільки домашньому огнищу, під впливом якого стала вона у своїй письменницькїй діяльності після слів Івана Франка, малоце не нарівнї з нашим найбільшим поетом і генїєм Тарасом Шевченком.

Ба навіть для пересїчної людини немає спокїйнішого і кращого місця для її збїлїлої душі як домашнє огнище, в якому знаходиться сердечнє сп'янутий рїдїю матерї та

батьківська шира й розумна порада.

Надзвичайно гарно висловлюється про це українська славна письменниця Ольга Кобилїанська, пишучи:

„Ми з нашим простим, скромним вихованнєм, творимо, — коли нам виховання в нашїй сферї дозволяє, — гармонїю, згоду, здоров'я; саїдимо за розвитком дитини, і надаємо нап'ям її характерови“.

Колїб після рецепти Ольги Кобилїанської, кожнє українське домашнє огнище, що складається з батька, матери і дїтей, було осередком правдивої згоди й родинної любови, — де панувало здоров'я тілеснє і душевнє, та вкінцї виховувалисяб таким способом сильнї характерї, а тоді і ми моглиб сказати за Наполеоном, що можемо бути спокїйні за нашу будучнїсть.

Колїж в наших домашних огнищах, робїтничих, фермерських чи інших домах, не звертається уваги на ці так важні прикмети, що їх повиннї засвоювати собі молодї характерї, то годї говорити про пошанївок і зїслаччїня Днїя Батька.

Українське домашнє огнище повинно бути розсадинокм христїянської моралї, городом чесноти і колїскою своєрїдного патріотизму.

Коли отже День Батька має бути чимось змістовним, а не тільки порожньою формою, то треба всім батькам, а також і матерям застановитись над тим, яке домашнє огнище вони творять для свого молодого поколїння.

Нехай заїтають себе, чи в їхньому домї панувала обовїльна любов і пошана; чи підвалиною їхнього життя була всеохлопуюча христїянська справедливїсть і правда, та чи їхня хата була раєм, чи пеклом для них самих і для їхнїх дїтей. Чи пам'ятали самї і навчили своїх дїтей, ким і за що закутїй той український нарід, з якого ми всі походимо. І пам'ятаймо, що наше громадське життя відзеркалює дуже точно нашї привички, набутї в нашїм родиннїм домї.

Погляньмо довкруги себе, а побачимо, що сотки нашої молодї, що їх призначив дїм до сповнювання обовязків, тепер сповняють їх. І то деб вони не були, чи при американськїм вїйску; чи при воєннїй працї, яку вони знаїшли поза своїм родинним домою, чи в громадськїм життїю. Але та кож знаїдемо молодь, що дома була позїрно працювотою, а коли пішла в свїт, цїлковито згубилася, від нас відірвалася, не маючи глибоко вкорїнєних прикмет доброго домашнього огнища. Така молодь: не приносить нікому, навіть і собі, найменшої користї.

Ось тому День Батька повинен нам всім пригадати про ці наші недомогання, щоб їх завчасу направити. Тї наші домашнї огнища, що є зразком для нашого молодого поколїння, повиннї бути добрим прикладом до гїдного наслідування, бо вся наша будучнїсть буде залежати від примірїних домашних огнищ, осередком

Домашній Фронт

Вартїсть Пайкових Точок

Починаючи з 6. червня го-сподиннї мають віддавати-більше червоних купонів за таке м'ясо як стейк або печено, чи за найбільш бажанї частини волового м'яса. Зате менше буде вимагатися за численнї роди баранини та телятини.

Третїй офіційний список вартостї точок на м'ясо, товцї, рибу та сир показує збїльшеннє точкової вартостї на волове м'ясо від одной до трьох точок („пойнтів“) на фунтї.

Точкова вартїсть, вказана в тому списку, буде важною до 3. липня. І якщо не буде передбаченої потреби, не буде більше змін протягом того періоду.

Вперше відколи почалося пайкування консервованих продуктів, зміненю вартїсть точок в новому списку тільки на овочевї соки.

Точкова вартїсть помідоро-вого соку та всіх комбінованих яринових соків, що мають в собі 70 відсоткї або більше помідороного соку, зменшена з 4 точок на 2 точки за фунт. Після того зменшеннє точкової вартїсть овочевих соків буде на одному рівнї з більшістю фруктових соків, включаючи помаранчевий та „греїдфрут“ соки, рївнож зі слявок і вино-граду.

На всі інші препарованї продукти і консервованї у флаш-ках овочї, ярини, суши, їжу для дїтей, замороженї продукти, суху фасоло, горох та со-човицю — вимагається така сама кількїсть точок як від 2. траннї.

Зниженнїя Цїн

Для того, щоби втримати кошти життя, цїни на певнї харчовї продукти знижуються, зменшуються до рівня цїн, що були пару мїсїць тому. Було оголошено про зменшеннє на яких 7 відсоткїв цїн на карто-плю для споживачів та має

яких являються нашї батьки. Українські Батьки! Упорядкуйте свій Дїм, своє домашнє огнище так, щоби воно було тихим і милим пристановищем для родини, щоби воно було родинною свїтїстю під зглядом христїянської моралї й науки та нездобутою культурно-народною твєрдиною.

бути зменшена цїна на масло на яких 10 відсоткїв. Так само було видано розпорядженнї про зменшеннє цїн на рїжні роди консервованї риби та солону рибу. Плянується також зменшеннє цїн на м'ясо і каву.

Споживачї можуть помагати в контролї цїн в той спосїб, що мають порівнювати крамничї цїни з тїми, які оголошено в їх місцевостї та повідомляти про порушеннє цїн крамарем. Червонї та синї пайковї купони, що не були використанї, ні в якому разї не треба давати крамаревї. Такї купони тільки помагують чорно-му ринкови. Власник пайкової книжки сам повинен знищити всі невикористанї купони при кїнцї кожного пайкового періоду.

Пригадка про Пайкування

Червонї купони L є дїйсними від 6 червня аж до кїнцї червня. Купон 13 з Першої Пайкової Книжки важний на 5 фунтїв цукру до 15. серпня. На купонї 15 і 16 можна дістати по 5 фунтїв цукру для консервування продуктів в дома. Вони важні до 31. жовтня. Купон 24 є важним на один фунт кави до кїнцї червня.

Кава: Купон ч. 24. з Першої Воєної Пайкової Книжки залишається важним до 30-го червня.

Цукор: Купон ч. 13. з Першої Воєної Пайкової Книжки важний до 15. серпня. Купони ч. 15 і 16. з той самої книжки важні кожний на 5 фунтїв цукру для домашнього консервування.

Червонї купони: (для м'ясних продуктів, консервованї риби, деякої оливи та сира). Червонї купони J, K, L, та M лишаются важними до кїнцї червня. Червонї купони N стають важними від 20. червня.

Синї купони: (для консервованих, заморожєних та деяких препарованих харчових продуктів). Синї купони K, L, M, лишаются важними до 7. червня.

Черевники: Купон ч. 18. з Першої Воєної Пайкової Книжки буде важним від 16. червня до 31. жовтня 1943 року.

ЛІДПИРАЄТЕ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ

ПЕРШИЙ ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

веде

КАМПАНІЮ ЗА НОВИМИ ЧЛЕНАМИ

Жїноча Громада в Нью Йорку, 1-шїй Відділ С.У.А., вїдбує ВАЖНІ ЗБОРИ В СЕРЕДУ ввечір, 23. ЧЕРВНЯ в годинї 8., в Централї С.У.А., під адресою 48 — 7-ма ул.

Уряд ласкаво просить українське жїноцтво, котре ще не належить, вїдїти до народних органїзацій, щоби вступили до С.У.А.

Нам усім треба бути зорганїзованими, бо, коли приїдеться домагатися рїшноти для українського народу, зможемо це зробити перед культурним свїтом як зорганїзована сила.

Встанїай українська мати і доно до Союзу Українок Америки, щоб разом працювати для свого народу і рїдної мови!

Уряд Відділ 1-го С.У.А.

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ КУЛЬТУРНИКІВ НЬЮЙОРСЬКОЇ ОКРУГИ

Отсим запрошуємо всіх українців, що бажать причинитися до спронування української культури серед американців, зїїтися на

ЗІБРАННЯ

В УКРАЇНСЬКІЙ ПАРОХІЯЛЬНІЙ САЛІ 217 EAST 6th STREET, NEW YORK CITY на першому поверсі

В П'ЯТНИЦЮ, 25-го ЧЕРВНЯ 1943

ТОЧНО В ГОДИНІ 8-мі ВЕЧЕРОМ.

Пле про справу виставки в Метрополитен Опері в Нью Йорку вже в шїйближчим сезонї шість разів величїшої української опери „Відьма“ Павла Печеніга Углицького. Виставку опери треба сфїнансувати, а радше гроші заручити, які будуть зверненї з вистав в Метрополитен Опері і по цїлій Америцї. Крім цього добродїї той справї будуть випишанї на оголошеннїх театральних, як спонсори та патрони цієї Опері, і повсєчасно матимуть 10% „royalties“ зі всіх вистав у будучнї.

Всі українські бізнесмени та патріоти, що дорожать українським іменнєм, обовязанї прийїти. Покажїм, що ми зрїлий нарід. Покажїм свїтовї, що ми маємо величаву культуру і народнї духовнї скарби! Приїдїть всі! Подробнї обговоримо на зїбраннї.

о. д-р ОНУФРІЯ КОВАЛЬСЬКІЯ і ALFRED J. MAPLESON, фїнансовї директор Метрополитен Опері СТЕФАН КОВАЛЬЧУК.

Жінка Досконаліша від Мужчини?

Одна з різниць, які заходять раз то більше від людини від- між організмом чоловіка і жінок, лежить і в будові уха, саме тої його частини, що вистає назверх, т. зв. ушної мушлі.

Анатомічні порівняльні досліди виказали, що ушна мушля має різну форму у всіх живих тварин. Коли віддаються від людини до щораз то нижче зорганізованих тварин, то побачимо, що чим нижче у своїм розвитку стоїть тварина, тим у неї ушна мушля простіша, непофалдована, а більш рухома. З того видно, що значіння ушної мушлі є інше у людини, ніж у звірять; в людини вона є радше непотрібною.

Характеристичне, що у жінок є звичайно більше пофалдування ушної мушлі, ніж в чоловіка, але свідчити мало би про те, що жінка є пізнішим твором, ніж чоловік, (у тім випадку це згоджувалося би з Біблією), і стоїть з цього погляду на вищій ступні розвитку ніж чоловік, отже вона є справжньою „короною сотворіння“.

Ухо чоловіка є зате більш подібне до млячачого. Нема сумніву, що Ш. Читачкам буде мило довідатись про такі під- хлібні для них висліди анатомічних дослідів над вухом людини, що звучать просто, як комплімент.

Б. Г-й.

Софія Вальницька.

ПРО НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО В ГАЛИЧИНІ

Треба з гордістю сказати, що поневолена під оглядом націоналізму та економічним галицька земля, являється невичерпним джерелом народних мистецьких цінностей. Слава про галицькі вишивки, кераміку та різьбарство, гомонить далеко за межами Галичини. Галицька писанка, чи гуцульська тарілка є найбільш бажаним матеріалом для усього музею. Наше народне мистецтво, підлягаючи щораз то новим найрізноманітнішим впливам Сходу та Заходу, вибрало в себе все, що було найкращого, та припорочуючись до життя витворила зовсім своєрідні форми. Племена, що найшли свій осідок даліше від долининої полоси, від головного торговельного тракту, що провадив з Сходу на Захід, заховали у своїй мистецтві старинні мотиви сягані чі юганських часів. І тому вони для нас найцікавіші. Найбільш багаті у творчій народної мистецтва є Гуцульщина. Причини тут мабуть є двоякі: краса природи впливала побуджуючо на формування естетичних понять гуцулів; та кліматичні умови, що зосереджували їх увагу на протязі довгих зимових місяців, на предметах домашнього господарства. Гуцул, не зважаючи на свою нужду, став вибагли-

кожушка — штани в полосу, і жовті штильби! — (ох як важко!) — та проте це зовсім зрозуміле і ми не можемо пронагувати у 20-му віці народної поші у давньому її виді, бо це не згідне з духом часу. Годі жадати від селянина, щоб він сьогодні тратив час на виготовлення дорожнього одягу, коли фабрика поставляє по дешевим цінам матеріяли більш практичних.

Є ще деякі згадки. Народна поша надто ярко підчеркує класово ріжницю та витворює у селянина почуття ніякості, що має поганий вплив на його психіку та на розвиток його соціальної свідомості.

Можна було би пронагувати народну пошу як святочну. Вона мусіла би трохи змодернізуватись, але далаби поле для розвитку народної естетики.

Певна вдумчивість може кожному збирачеві в орієнтації щодо вартості предметів. Коли хто збирає кераміку, хай старатись вибірати найкращі уживане справді через на- рід, від сецесійних вазочок, призначених для „панів“. Тільки це перше вартіє. Фабричних виробів уникати, хоча вони наслідували б найкраще народне мистецтво. Вишивки вловлювати передвоєнні. Війна, що розкинула наших селянок по цілому світі, а також численні німецькі взірці, мали дуже поганий вплив на наш вишивки. В гуцульські різьби вкрився тяж несподіваний вплив: це пересадні інкрустації, є взірці густо різьблені та побивані кораліками. У Карпатах слід звернути увагу на придорожні каплички і хрести дуже гарно іноді різьблені та поліхромовані (розкрашувані). Авторка цієї статті, будучи в Миколаччині, бачила у двіниці під сходами, між сміттям, дуже гарно різьблений, поліхромований образ, що був напевно призначений на викинення, та заступлений базарною репродукцією. Поняття „цінний“ або „мистецьки гарний“, не все покривається у людей що не цікавляться мистецтвом, — з поняттям краси. Це може бути примітив, та проте яркий вислів мистецької екстази творця, і дияго гарний та вартісний.

Дуже цікавою діялкою у народному мистецтві є забавкарство. Воно зраджує ступінь винахідливості та естетичної культури народу. Хто з нас не згадує з ніжністю, з часів своїх діточих літ, вітраків, когитків, рухомих рубачів та коників, — які ми діставали від сільських мистців. Це часто багато цікавіше від трафаретних фабричних забавок. Це індивідуальна творчість, що й у дитини розбуджує охоту до виявлення своєї творчості. Дитина, що бачить вітрачок, чи рухома коровку, зроблену при допомозі простого пожежа, скоріше забереється до такої проби, ніж коли воно бачиться тільки містерними фабричними забавками, яких

ним у своїм одязі наче лорд. Золотом ткача запаска, срібна люлька, прегарні венечні коралі, що їх привозили з чорноморських колоній, різьблені порожинці, пояси набивані срібними бляшками, це все найкращий доказ естетичної вибагливості гуцула. Тільки племя, що жило здалека від економічної суєти, могло стільки уваги присвятити кустарному ремісництву. Погоня за грошем приглушує цей хист. Досліджуючи поодинокі райони, можемо запримітити цікаве явище: чим краша, плідніша земля, краші економічні умовини, тим більше убоге народне мистецтво. Народна поша багата, та не оригінальна. Яворівщина, де земля погана, піскова, дає дуже цікаві вишивки та їх примінення. Кустарний ремісництво гарно розвинутий.

Ріст техніки та боротьба економічна, у останніх роках не позістали без впливу на наше село. Давні народні поші, поволі уступає місця міщанському одягові. Нам, що любимося красою вишивок, гарною керамікою, та навинним пером на капелюсі, не дуже легко погодитись з лихими перкаліками, на їх місці; емальованими горшками, клітчастими „кашкетами“ на голові, а особливо важко бачити по- нижче гуцульської сорочки та

Медична Військова Служба

В часі наступу Української Галицької Армії на Київ, в липні 1919 р., наша частина прийшла на постій до містечка Корнін. Батерії розмістились по дільницях, а джурний старшина пошу подав звіт, що похід пройшов без боїв, тільки „чотирьох гарматів 10. Гарматного Полку захоріло“ на якусь невідому недугу. Хорих на горничку поктали в шкільному будинку, а бригадний лікар дав ліконічну відповідь: „плямистий тиф“.

В цю хвилину ми зрозуміли, що в ряди нашої армії закрався ворог, який безмілосердно її здійснює. Не було спромоги відставити цю військову частину в заплія та перевести дезинфекцію, бо не було резервових частин на фронті. Навіть не було шпиталів, куди відставити хворих гарматів. Наслідки були такі, що протягом наступних трьох місяців, Галицька Армія конала в судорогах тифу.

Не був це перший раз, що недуги зипчили армію. Кожна війна, до американської горожанської війни включно, мала більше жертв від недуг, ніж убитих в боях. Статистика виказує, що в часі наполеонських війн (1792-1815) з чотирьох і пів мільона учасників, згинило в боях 150 тисяч, а від ран і недуг померло в шпиталях або й на полі бою два з половиною мільона вояків. Подібні втрати від хворіб були й в кримській війні (1854-55) та в часі американської горожанської війни. Військові лікарі, в тих часах, були „різниками“, бо до переведення операції не мали звичайних тепер середників. По ампутації ноги чи руки вояки вмирали або з упливу крові, або з гангрені. Зворот на краще прийшов щойно в часі американської горожанської війни, коли медичний директор армії над Потомаком Р. Леттерман зорганізував медичний відділ так успішно, що протягом 24 годин можна було вивести з поля бою 10 тисяч ранених. Цей досвід Леттермана використали німці й вже в французько-німецькій війні їх армія не виказує великих втрат від недуг.

В сучасній війні найкращу лікарську опіку мають наші вояки. Смертність від ран знизилась майже на 95% а нові ліки (сулфа), які кожний жовнір мусить носити при собі, здержують уплив крові та хоронять від закаження навіть 48

технічне виконання для неї не доступне.

Дещо з оригінальних кустарних виробів, можна практично та гарно примінити у модерній хатній обстановці; передусім кераміку. Свічник, абанок, миска все пригоднось але треба урядити на це окремі кутки в кімнаті. Народні вишивки можна приміновати до модерного одягу.

ДИСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ДІВЧАТА І ЖІНКИ у віці 18 і вище Досвідчені і не Досвідчені Тут є ваша нагода дістати заняття в Женській Індустрії і працювати для побіди.

ДОБРА ПІЛІТНІ ПІДВИШКИ В ЧАСІ НАУКІ ПРИЄМНІ РОБІТНИЦІ УМОВИНИ ЗАЙНЯТИ ЗАРАЗ У WIRE ANNEALERS WIRE TESTERS WIRE SPOOLERS WIRE DRAWERS.

Тогоється 8. рано до 5. пополудні. (Emp. Dept.) Приніть метрику уродження, або горожанські папери. **WILBUR B. DRIVER CO.** 150 Riverside Ave., Newark, N. J. П. що тепер працюють у воєнній промисл. хай не згложуються.

ПОШУКУЮ в дуже важкій справі моєї мамі річного брата **ВАСИЛЯ КОНДРУКА**, із села Стрільче, повіт Городецька, Галичина. Вихід до Америки перед першою світовою війною. Хто про нього знає, або він самий, хай подасте вістку на таку адресу: 118- WASYLYNA KAPRIAN, 1594 St. Elizabeth, Montreal, Canada

МАЮ ДО СПРОДАЖІ в Асторі, Лонг Айленд, кілька 6-фамільних мурованих домів, з всіма модерними урядженнями, по чотирі найбільш кімнат на родину, близько стації собієво і сторів. — **СИКУРУЮ** від огню і впадів, вироблюю пожички на доми на 4%. По інформації зайіть, або телефонуйте: **Michael Gellan**, Real Estate and Insurance, 31-13 — 30th Ave. (Grand Ave. Sta.), Astoria, L. I., N. Y. RAvenswood 8-8120.

НА ПРОДАЖ ФАРМА. З причини підвадку на здоров'ю продаю добре вправлену 140-акрову фарму; є досить ліса, 2 доми, 2 барні, 75 акрів доброго сіна, конюшня пашка, завісна лісництво, висом і саджаня картоплею. Нова машинерія, трактор, 2 коні, 35 штук худоби і т. д. Продаю з інвентаром, або без інвентаря. Добре тепер окупити. Власник: 118,20 **STEPHEN MAKTRA**, R. 1, Bath, N. Y.

ТОРПЕДОВАНИЙ КОРАБЕЛЬ НЕ ПОТОНУВ І ДОХАВ ДО ПОРТУ. ПНО ПОРК. На річних зборах корпорації Тода для будівлі кораблів оповідав її президент про те, як один торпедовий корабель, поцілений двома ворожими торпедами й покинутий уже залогою як безнадійний розбиток, не потонув, але вдержався на воді, хоча море заливало його верхній „чердак. Бачучи це, моряки вернулися опісля на корабель і добилися з ним до порту та віддали його до доки на направи.

УВАГА! **Ті, що Терплять на Ревматизм,** біля у крижах і в щільній тілі, або на ШКІРНУ НЕДУГУ, як Екзему, корості і ріжкого роду сверблення, хай не траплять надії, а лиш уладуться до нас, а ми їм поможемо средствами, які виробляємо з ріжких зіл і мінералів, що дають у таких недугах пильгу. 116- Пийшіть по інформації на адресу: **LOMBARDO** 192 — 21st STREET IRVINGTON, N. J.

ДАРОМ вишлемо кожному зразок (SAMPLE) Карпатського Чаю з найліпшого гірського зілля, на недомогання жовудка, печинки і шпорок. Велика пачка коштує 50¢.

● **ТРУДНЕ ЗІЛЛЯ**, природне средство припорувають тим, що терплять на впертий кашель, біль- горла і задуху. Пачка коштує 50¢.

● **ЗІЛЛЯ НА БОЛОЧИ НОГІ.** Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на пакці. Велика пачка 50¢.

● **МІШАНИ КОРІННЯ**, на нестерпність, брак апетиту, корчі. Добре також на запих до горички. Пачка 50¢.

Маємо всікі лічнічі зілля, ліси, цвіт, кору, ягоди, корінь, алан, жовцію і т. д. Замовлення посилайте на адресу: **UKRAINIAN BAZAAR**, 170 E. 4th St., New York, N. Y.

ДУМАЙТЕ ПРО ЦІНУ! Ми не жадаємо від тих, котрі до нас приходять, щоб вони забули про ціну, або не питались за неї; ми з власної по- нуки цю справу підносимо. Як кому на-тім залежить, то може переконатися з власного досвіду, що наші ціни є ікналібільш уміровані; вони є приступні для кожної родини, без уваги на обставини. **STEPHEN J. JEWUSIAK & SON** FUNERAL DIRECTORS 77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne Phone: BErgen 4-5959 Phone: BAyonne 3-0540

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні некути молотків і жінок — Шкіря. ● Андала крові для подружого са- лодити. ● Гемороїди й желяки лікується без операції. 223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697

Офісний години: 10-8; неділя 11-2. Жінка-доктор до обслугов. X & Флароскоп. Екзамінації \$2.00

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ TAKE ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ НЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧЬТЕСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН і вище ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ **KANAI KAIN** FUNERAL HOME 433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ Обслуга шира і чесна 383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК Заряджує погребня по ціні як пильгу як \$150. ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛІАДЕЛЬФІЮ й околицю

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320. ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМІ УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронним В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y. Tel.: MEtross 4-5877

ТАРЗАН, ч. 787: Сльози за Тарзана.

Як Тарзанови не вдалося зва рази перебороти хвилі води, що влила в субмарину, він перестав далі пробувати.

Тепер, він стояв нерухома, а вода підносилася щораз вище. Неже Тарзан здався?

З кружляка морьки побачили на поверхні оливу з субмарини. „Тут їй кінець!“ вони сказали радісно.

Але очі приятелів Тарзана заблестіли слізами. Їх великий оборонець пропав.